

AIKA: Keskiviikko 25.3.2026 klo 8.19-11.13

PAIKKA: Nokian kaupungintalo, kaupunginhallituksen kokoushuone, Harjukatu 23, Nokia

Osallistujat:

jäsenet:

Nurminen Ilmari, pj § 32-37, poistui klo 9.46

Haapaniemi Jari, 1 vpj., pj. § 38-47

Vahvelainen Saana, 2 vpj.

Ahonen Jussi-Pekka

Haapajoki Henri

Jussila Anne-Mari, § 32-39, § 46-47

Kirjavainen Johanna

Litmanen Linda

Minkkinen Minna

Mäkinen-Aakula Marjo, § 32-39, poistui klo 11.02

Pispala Kristiina

Porttikivi Ilkka

Träskbäck Jocka

varajäsenet:

~~Julin Sofia~~

~~Puntalo Riikka~~

~~Kouhia Raimo~~

~~Jäppinen Karita~~

~~Rajamäki Minna~~

~~Leino Ida~~

~~Jussila Perttu~~

~~Jarva Marke~~

~~Tapio Mitja~~

~~Hjerppe Ilkka~~

~~Penttilä Harri~~

~~Kallio Kalle~~

~~Järvenpää Elina~~

Muut osallistujat:

Nurminen Päivi, seutujohtaja, esittelijä, TKS

Palosaari Saija, hallintopäällikkö, sihteeri, TKS

Lehrbäck Minna, seutuassistentti/tiedottaja, TKS

Yli-Rajala Juha, kuntajohtajakokouksen pj., Tampere, § 32-37, poistui klo 10.01

Nieminen Mikko, kaupunkikehitysjohtaja, Nokia, § 36

Kummila Anna, asuntopäällikkö, TKS § 40-41

Ilmari Nurminen
puheenjohtaja § 32-37

Jari Haapaniemi
puheenjohtaja § 38-47

Saija Palosaari
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika Sähköinen allekirjoitus 25/3 2026

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Ilkka Porttikivi

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän verkkosivut

31/3 2026

Todistaa

Saija Palosaari

Käsiteltävät asiat:

32 § KOKOUKSEN AVAUS	4
33 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	4
34 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	5
35 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEEN	6
36 § NOKIAN KAUPUNGIN AJANKOHTAISKATSAUS	7
37 § SEUTUSTRATEGIAN ENSIMMÄINEN LUONNOSVERSIO	8
38 § EDUNVALVONTATAVOITTEET HALLITUSOHJELMAAN 2027	10
39 § ASUMISEN SEUDULLINEN LAATUOHJELMA - KESKEISET TAVOITTEET	13
40 § KOHTUUHINTAISEN ASUMISEN TULEVAISUUS JA HAASTEET	16
41 § KAUPUNKISEUDUN KOULUMATKA- JA LIKKUMISKYSELY 2025	19
42 § SEUTULIIKEOHJELMAN TOIMEENPANO	22
43 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	25
44 § EDELLISEN KOKOUKSEN TOIMEENPANO	26
45 § SEURAAVAT KOKOUKSET	27
46 § MUUT JA TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT	27
47 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	27

32 § KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8.19.

33 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS**Seutuhallitus 25.3.2026**

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Nurminen:

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan kokous päätösvaltaiseksi.

Täydennetty
päätösehdotus.

Lisäksi todetaan muutos seutuhallituksen kokoonpanossa. Tampereen kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 16.3.2026 valinnut elinvoima- ja osaamislautakunnan sekä asunto- ja kiinteistölautakunnan apulaispormestarin sijaiseksi 17.3.–28.8.2026 väliseksi ajaksi Johanna Kirjavaisen.

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän perussopimuksen mukaan Tampereen kaupunki nimeää seutuhallituksen jäseniksi pormestarin ja apulaispormestarit. Tampereen kaupunginvaltuuston päätöksellä Kirjavainen toimii seutuhallituksen jäsenenä 17.3.-28.8.2026.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet.

Ote pöytäkirjasta, Tampere kaupunginvaltuusto § 38, 16.3.2026

Perustelut.

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallitus ja muut toimielimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouskutsu ja esityslista on toimitettu sähköisesti 18.3.2026.

34 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA**Seutuhallitus 25.3.2026**

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Nurminen:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Ilkka Porttikivi.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisessä allekirjoitusjärjestelmässä.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Perustelut.

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Kuntayhtymällä on käytössä sähköinen, vahvaan tunnistukseen perustuvan allekirjoituspalvelu, jolla pöytäkirjat tarkastetaan ja allekirjoitetaan.

35 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Seutuhallitus 25.3.2026

Päätösehdotus.	Puheenjohtaja Nurminen: Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Perustelut.	Esityslista on toimitettu sähköisesti 18.3.2026.

36 § NOKIAN KAUPUNGIN AJANKOHTAISKATSAUS

	Seutuhallitus 25.3.2026
Päätösehdotus.	Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää merkitä ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Käsittelyvaiheet.	
Liitteet.	
Tiedoksi.	
Perustelut.	Hallintopäällikkö Palosaari Seutuhallitus päätti kokouksessaan 27.8.2025, että se kokoontuu kussakin jäsenkunnassa kerran valtuustokauden aikana, mikä tarkoittaa vuosittain kahden kokouksen järjestämistä Tampereen ulkopuolella. Seutuhallitus vieraili marraskuussa 2025 Ylöjärvellä ja vuoden 2026 kokoukset ovat Nokialla ja Kangasalla. Nokian kaupungin kaupunkikehitysjohtaja Mikko Nieminen esittelee Nokian kaupungin kehittämisenäkymiä ja seutuyhteistyön merkitystä kaupungin kehitykselle.

37 § SEUTUSTRATEGIAN ENSIMMÄINEN LUONNOSVERSIO

	Seutuhallitus 25.3.2026
Päätösehdotus.	Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää käydä ohjaavan keskustelun strategian ensimmäisestä luonnosversiosta.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Käsittelyvaiheet.	Seutuhallitus 4.3., Strategia- ja ennakointityöryhmä 6.3., Kuntajohtajakokous 13.3.
Liitteet.	Seutustrategia luonnos 25.3.2026, Seutustrategia one-pager luonnos 25.3.2026
Tiedoksi.	
Perustelut.	Seutujohtaja Nurminen

Valmistelun eteneminen

Seudun kuntien hallitukset kokoontuivat yhteiseen työpajaan Tampere taloon 3.2.2026 päivittämään Vhreä metropolimme -seutustrategiaa. Työpajassa saatiin päättäjien näkemyksiä seutustrategian sisältöön aiempien työvaiheiden tulosten pohjalta.

Työpajasta tulleet syötteet esiteltiin seutuhallitukselle 4.3.2026. Seutuhallitus ohjasi kokouksessaan strategian jatkovalmistelua vision, strategian kärkien ja niihin liittyvien sisältöjen esittämistavan osalta. Annetun ohjauksen pohjalta on valmisteltu liitteenä olevaa seutustrategian ensimmäistä luonnosta. Seutuhallitus käsittelee strategialuonnosta 25.3.2026, jonka pohjalta laaditaan strategiaehdotus käsiteltäväksi 29.4.2026 yhteiskokouksessa kuntajohtajien kanssa.

Päivitys näkyy selkeänä muutoksena strategialuonnoksessa. Strategialuonnos jäsentää aiempaa strategiaa tuomalla keskeiset tavoitteet esiin tiiviimmin ja johdonmukaisemmin. Päivitetyssä versiossa strategian kokonaisuudet on ryhmitelty kolmeen pääteemaan – Asukkaille viihtyisä ja turvallinen arki, Yrityksille elinvoimainen ja kestävä ympäristö, Maailmalle kytkeytynyt ja avoin kaupunkiseutu. Kunkin teeman sisältö on konkretisoitunut strategisiksi tavoitteiksi, jotka ovat helposti hahmotettavia ja käytännön toimeenpanoa tukevia. Aiemmin kuvailevina tekstijaksoina esitetyt asiat on muotoiltu selkeiksi tavoitteiksi, mikä vahvistaa strategian ohjausvaikutusta ja parantaa kuntien välistä yhteistä suuntaa.

Uusi strategia korostaa asukkaiden, ja erityisesti nuorten, osallisuutta sekä nostaa kestävästä liikkumisesta, sinivihreän ympäristön ja kestävyystavoitteiden merkityksen näkyvästi esiin seudullisina kysymyksinä. Strategiapäivitys täsmentää myös seudullisen elinkeinopolitiikan painopisteitä, tunnistaa seudun keskeiset kasvu- ja osaamisalat ja vahvistaa koulutuksen ja työelämän yhteistyön roolia elinvoiman edistäjänä. Kansainvälisyys nousee strategian selkeäksi seudulliseksi kulmakiveksi, ja seudun saavutettavuutta, osaajien houkuttelua sekä monikielisiä palveluja kehitetään suunnitelmallisesti.

Seutuyhteistyön periaatteet on kiteytetty neljään peruspilariin – luottamus, hyöty, aktiivisuus ja yhteistyöalue – mikä selkeyttää seudullista toimintamallia. Strategia-asiakirjaan lisätään vielä tiivis kuvaus toimintaympäristön muutoksista sekä kytkös toteutusohjelmaan ja toimeenpanon seurantaan, mitkä vahvistavat strategian käytännön toteutusta ja seutuhallituksen mahdollisuuksia ohjata seutuyhteistyötä.

Seutuhallituksen johdolla laadittavan strategian toteutusohjelman valmistelu käynnistyy strategian päälinjausten pohjalta seudullisten asiantuntijatyöryhmien työskentelyllä 18.5.2026. Toteuttamisohjelmassa esitetään valtuustokauden konkreettiset yhteistyötavoitteet – ohjelmat, hankkeet ja muut seudulliset toimenpiteet. Strategian toteutusohjelma hyväksytään kuntien hallituksissa syksyllä 2026.

Seutujohtaja esittelee seutustrategian luonnosversion.

38 § EDUNVALVONTATAVOITTEET HALLITUSOHJELMAAN 2027

Puheenjohtaja Ilmari Nurminen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 9.46. Seutuhallituksen 1. varapuheenjohtaja Jari Haapaniemi jatkoi kokouksen puheenjohtajana.

Juha Yli-Rajala poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 10.01.

Seutuhallitus 25.3.2026

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Nurminen

Seutuhallitus päättää

käydä hallitusohjelmatavoitteiden 2027 viimeistelyä ohjaavan keskustelun.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet.

Luonnos edunvalvontatavoitteista – liite toimitetaan seutuhallituksen jäsenille ennen kokousta

Käsittelyvaiheet.

Kuntajohtajakokous 13.2.

Tiedoksi.

Perustelut.

Seutujohtaja Päivi Nurminen

Kuntayhtymän tehtävänä on huolehtia jäsenkuntien yhteisestä edunvalvonnasta. Edunvalvonnan toteuttamiseksi kuntayhtymä toimii osana Pirkanmaan edunvalvontaverkoston, jonka tavoitteena on yhdensuuntaistaa alueen vaikuttamisviestintää ja vaikuttamisen painopisteitä.

Edunvalvonta kohdistetaan pääosin kansalliseen päätöksentekoon rahoituksen ja lainsäädännön kysymyksissä. Vuosittain laaditaan talousarvio tavoitteet valtion budjettikäsittelyn alla ja hallituskausittain hallitusohjelmatavoitteet. Näistä viestitään mm. kansainedustajatapaamisissa sekä Pirkanmaan vaikuttajafoorumissa.

Pirkanmaan edunvalvontaverkoston kuuluvat kaupunkiseudun kuntayhtymän lisäksi Tampereen kaupunki, Pirkanmaan maakuntaliitto, Tampereen kauppakamari, Pirkanmaan yrittäjät, BusinessTampere, Tampereen korkeakoulukonserni ja Pirkanmaan hyvinvointialue.

Edunvalvontaverkosto on valmistellut Pirkanmaan yhteiset hallitusohjelmatavoitteet vuoden 2027 eduskuntavaaleja ajatellen. Tavoitteet

ovat viimeisteltävänä ja ne julkaistaan 23.4.2026. Tavoitteet jakautuvat seuraaviin teemoihin:

1. Saavutettavuus
2. Monialaiset osaajat
3. Kestävät kaupunkipolitiikka
4. Uudistuva teollisuus
5. Puolustusliiketoiminnot
6. Kriittiset murrosteknologiat

Kestävän kaupunkipolitiikan osalta yhteiset tavoitteet kuuluvat:

- Uudistetaan valtionosuusjärjestelmä vastaamaan paremmin suurten kaupunkiseutujen kuntien palvelutuotannon tarpeita. Kohdistetaan rahoitusta kasvun, työllisyyden ja väestökehityksen perusteella. Jatketaan normien purkua ja tunnistetaan ja poistetaan turha säätely.
- Tuetaan nuorten työelämäpolkua helpottamalla nuorten palkkaamista ja kehitetään toimintamalleja työllistymisen tueksi.
- Jatketaan strategista allianssiyhteistyötä valtion ja kuuden suurimman kaupungin välillä. *Lisäysehdotus kjk 13022026*: Huomioidaan yhteistyössä kaupunkiseutukokonaisuus.
- Jatketaan MAL-sopimusmenettelyä suurten kaupunkiseutujen ja valtion välisenä kumppanuussopimuksena. Varmistetaan valtion talousarvioissa sopimuksen toimenpiteiden, kuten joukkoliikenteen sekä kävely- ja pyöräliikenteen rahoitus. Palautetaan MAL-sopimusmenettelyyn kohtuuhintaisen asuntotuotannon ohjaus ja rahoitus suurilla kaupunkiseuduilla. Lasketaan joukkoliikennelippujen alv (nyt 14%) takaisin 10:iin.
- Jatketaan kansallisen raidereformin toimeenpanoa, kilpailun avaamista ja kaupunkiseutujen ostoliikenteen rahoitusta.
- Jatketaan ekosysteemisopimuksia TKI-toiminnan vaikuttavuuden vahvistamiseksi ja kasvun edistämiseksi.
- Valmistellaan poikkialainen kestävä kaupunkikehitysohjelma segregation torjumiseksi ja ilmastopeutumisen toimiksi kaupungeissa. Nostetaan koulutuksen tasa-arvorahoituksen tasoa.

Seutujohtaja esittelee Pirkanmaan hallitusohjelmataavoitteet kokonaisuudessaan kokouksessa.

Tampereen kaupunki on laatinut lisäksi omat vaikuttamisen tavoitteet tulevalle eduskuntavaalikaudelle (2027-2031). Kaupungin edunvalvonta nojaa yhteisiin tavoitteisiin. Keskiössä ovat valtionosuusjärjestelmän

uudistaminen, strategisen allianssiyhteistyön ja seudullisen MAL-sopimusmenettelyn jatkuvuuden turvaaminen. Lisäksi on korostettu raidehankkeissa lentorataa, nopeaa raideyhteyttä etelän ja pohjoisen yhdistävänä väylänä sekä kaupunkikehitykselle tärkeää järjestelyratapihan siirtoa. Koulutuksen resurssien kysyntälähtöinen suuntaaminen ja palveluiden järjestämisen jäykkyyksien poistaminen ovat niinkää vaikuttamisen tavoitteita. Edunvalvontaa kohdistetaan myös kaupunkien kasvua ja osaamista tukevaan maahanmuuttoon ja elämystalouteen sekä osamiskeskittymien TKI-rahoitukseen.

39 § ASUMISEN SEUDULLINEN LAATUOHJELMA - KESKEISET TAVOITTEET

	Seutuhallitus 25.3.2026
Päätösehdotus.	Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää hyväksyä ihannetilojen kuvaukset ja keskeiset tavoitteet jatkovalmistelun pohjaksi
Päätös.	Seutuhallitus päätti hyväksyä ihannetilojen kuvaukset ja keskeiset tavoitteet jatkovalmistelun pohjaksi huomioiden keskustelun kuluessa tehdyt muutosehdotukset.
Käsittelyvaiheet.	Asumisen työryhmä 5.2., Maankäytön- ja asumisen työryhmä 18.2., kuntajohtajakokous 13.3., seutuhallitus 25.3.
Liitteet.	Ihannetilat ja tavoiteluonnokset
Tiedoksi.	
Perustelut.	Asuntopäällikkö Kummila Asumisen laatuohjelma toteuttaa seudun strategisia ohjelmia, kuten seutustrategiaa ja rakennesuunnitelmaa. Lisäksi ohjelma on yksi MAL5-sopimuksen sopimuskohdista. Ohjelman lähetekeskustelut on käyty kevään ja kesän 2025 aikana. Lisäksi ohjelmaa taustoittavat asumisen laadun tilannekuva ja laatuohjelman työohjelma on käsitelty asumisen työryhmä Astan ja maankäytön- ja asumisen työryhmä Maston yhteiskokouksessa 24.9.2025, kuntajohtajakokouksessa 21.11.2025 ja seutuhallituksessa 17.12.2025. Laadun tilannekuvan perusteella on valittu laatuohjelman neljä kärkiteemaa 1. Monimuotoisuus, 2. Lähivihreä, 3. Kaukaus ja viihtyisyys sekä 4. Osallisuus ja yhteisöllisyys. Ohjelman valmistelu on edennyt kärkiteemojen ihannetilakuvausten ja niitä tarkentavien tavoitteiden laadintaan. Ihannetiloja ja tavoitteita on valmisteltu asumisen ja maankäytön asiantuntijoiden kanssa ja myös kuntajohtajia osallistaen. Ihannetilat kytkeytyvät muun muassa EU:n New European Bauhaus aloitteeseen : https://new-european-bauhaus.europa.eu/document/download/405245f4-6859-4090-b145-1db88f91596d_en?filename=NEB_Compass_V_4.pdf Tavoitteiden pohjalta valmistellaan seuraavaksi ohjelmaa jalkauttavat toimenpiteet ja tilataan konsulttityönä aineistoa kokoava ja tavoitteistoja visualisoiva asumisen laatukäsikirja. Tarkoituksena on myös saada kaupunkiseudun laatutavoitteistosta ulkopuolinen näkemys asumisen kansallisilta asiantuntijoilta.

Ihannetilat ja tavoiteluonnokset

MONIMUOTOISUUS

Ihannetilaa: Asuinympäristömme ovat omaleimaisia, hyvän imagon alueita, joilta löytyy monipuolista ja monen aikakauden rakennuskantaa. Yksipuolisia keskittymiä ei ole muodostunut. Palvelut ja joukkoliikenneyhteydet ovat hyvin saavutettavissa. Jokaisesta kunnasta ja jokaiselta asuinalueelta löytyy erilaisia talo- ja huoneistotyyppisiä sekä asuntojen hallintamuotoja vastaamaan ihmisten erilaisten elämäntilanteiden tarpeisiin. Erilaiset asukasryhmät löytävät taloudellisia mahdollisuuksiaan vastaavan asunnon. Asunnot ovat toimivia ja muuntojoustavia ja vastaavat ihmisten tarpeita. Arjen helppous toteutuu lähiympäristössä.

Tavoitteeksi ehdotetaan:

1. Kunnat edistävät kaavoituksessaan ja tontinluovutuksessaan asuntotyyppien, rakennustyyppien ja hallintamuotojen monipuolisuutta kaikilla asuinalueilla.
2. Seurattavana ja mitattavana tavoitteena yksiöiden määrä enintään 35 % ja perheasuntojen (3h ja sitä isommat asunnot) minimimäärä 25 % ruututasolla tarkasteltuna (tilastoruutu naapuriruutuanalyysillä eli 750x750m alue). Raja-arvot ylittävien ruutujen määrää seurataan sovituin väliajoin ja tavoitteena on, että niiden määrä ei lisääntyisi, kun monimuotoisuus huomioidaan uusien alueiden toteutuksessa ja täydennysrakentamisessa.
3. Edistetään asukkaiden tarpeita ja elämäntapoja palvelevan asutuskannan toteutumista

LÄHIVIHREÄ

Ihannetilaa: Suuremmat viheralueet ja vesistöt ovat helposti asukkaiden saavutettavissa. Vihreää on riittävästi asumisen välittömässä läheisyydessä, pihalla ja kortteleissa, jolloin lähivihreä palvelee myös niitä ihmisryhmiä, joiden elämämpiiri rajoittuu kodin ympäristöön. Vihreä on läsnä katu ympäristössä ja joukkoliikenteen reiteillä. Viherympäristöt innostavat ihmisiä toimintaan ja luovat kohtaamisen paikkoja. Viherympäristöt toimivat kaikkina vuodenaikoina.

Tavoitteeksi ehdotetaan:

1. Riittävän viherympäristön varmistamaa 3-30-300 periaatetta suunnitteluun
2. Vihreän monihyötyisyyden ja luonnon monimuotoisuuden huomiointia suunnittelussa

KAUNEUS JA VIIHTYISYYS

Ihannetilaa: Kaupunkiseutu on suunniteltu myös kauneuden lähtökohdista, historian ja luonnon elementit on huomioitu. Yhdyskuntarakenne ja rakennukset kestävät aikaa. Asukkaat voivat kokea ylpeyttä asuinalueestaan ja asuintalostaan. Asuinalueet ovat omaleimaisia ja tunnistettavia. Asuinympäristöt ovat harmonisesti rakennettuja, hyvin hoidettuja ja siistejä. Asuinalueiden ja rakennusten suunnittelussa huomioidaan inhimillinen mittakaava ja vaihtelevuus. Jalankulkuympäristöön on kiinnitetty erityisesti huomiota. Asuinympäristö on moniaistisesti kaunis. Asuinympäristöt ovat valoisia ja valaistuksella tuodaan viihtyisyyttä ja valoa pimeisiin vuodenaikoihin. Ihmisillä on mahdollisuus nähdä ja kokea taidetta asuinympäristössään.

Tavoitteeksi ehdotetaan:

1. Asuinalueiden positiivisen identiteetin tunnistaminen ja vahvistaminen
2. Inhimillisen mittakaavan ja miellyttävän aistiympäristön huomioiminen
3. Kauneusymmärryksen muodostaminen yhdessä asukkaiden kanssa
4. Edistetään taiteen tuomista asuinrakennuksiin ja asuinympäristöihin

OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS

Ihannetilaa: Asuinympäristöissä on luontevia ja houkuttelevia tiloja ihmisten kohtaamisille ja toisaalta myös mahdollisuuksia omaan tilaan ja reviiiriin. Asuinympäristöt ovat turvallisia ja rauhallisia, asukkaat haluaavat huolehtia ympäristöstään. Kaikenlaiset muuttajat otetaan lämpimästi vastaan osaksi yhteisöä. Asuinympäristöt ja asumisen ratkaisut antavat ihmisille mahdollisuuden tilan haltuunottoon ja muovaamiseen. Ihmisten omaehtoinen tekeminen on mahdollistettu. Jokainen alue on uniikki ja yhteisöllisyyden rakentaminen toteutuu ihmisten kautta.

Tavoitteeksi ehdotetaan

1. Mahdollistetaan asukkaille kohtaamisen paikat asuinkortteleissa ja asuinalueilla. Kannustetaan kaupunginosatapahtumien järjestämiseen.
2. Edistetään asukaslähtöistä toimintaa asuinalueilla ja otetaan asukkaat aktiivisesti mukaan asuinalueiden kehittämiseen

Asuntopäällikkö Anna Kummila esittelee asiaa kokouksessa.

40 § KOHTUUHINTAISEN ASUMISEN TULEVAISUUS JA HAASTEET

Marjo Mäkinen-Aakula poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 11.02.

Anne-Mari Jussila poistui kokoustilasta asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Seutuhallitus 25.3.2026

Päätösehdotus.

Seutuhallituksen puheenjohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

käydä keskustelun kohtuuhintaisen asumisen tulevaisuudesta ja haasteista.

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Käsittelyvaiheet.

Maankäytön ja asumisen työryhmän ja asumisen työryhmän työpaja 11.11., kuntajohtajakokous 19.12.

Liitteet.

Koonti seutujohtajan päätöksistä.

Perustelut.

Asuntopäällikkö Kummila

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä järjesti marraskuussa 2025 ensimmäisen kohtuuhintaisen asumisen työpajan seudun kohtuuhintaista asuntotuotannon toimijoille ja Valtion asuntorakentamisen keskukselle eli Varkelle. Tilaisuuden tarkoitus oli lisätä yhteistä ymmärrystä ja käynnistää keskustelua eri osapuolien välillä muuttuvassa tilanteessa, jossa valtion tukeman asuntotuotannon määrä vähenee ja tarve kohtuuhintaiselle asumiselle on silti olemassa. Tilaisuudessa kuultiin Varken ja Kuntarahoituksen puheenvuorot ja pidettiin työpaja rahoituksen kysymyksistä sekä kuntien ja asuntorakennuttajien keinoista edesauttaa kohtuuhintaisen asuntotuotannon syntymistä.

Kohtuuhintaisen asumisen tulevaisuus ja siihen liittyvät haasteet ovat aiheina ajankohtaisia; taustalla on suuria valtakunnallisia muutoksia asuntopolitiikkaan. Valtion asuntorahasto (VAR) on lakkautettu vuoden 2026 alusta ja ARA erillisenä virastona on lopettanut toimintansa. Jatkossa valtion tukema asuntotuotanto rahoitetaan suoraan valtion budjetista. Osaa ARA:n tehtävistä jatkaa 1.3.2025 Ympäristöministeriön alle perustettu Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus Varke. Varken tehtävät ovat pääosin samat kuin entisin ARA:n mutta asumisen kehittämistoimintaa ei enää ole. Varken keskeisiä tehtäviä on:

- Asuntorakentamisen korkotuki- ja takauslainoitus sekä avustukset
- Valtion tukemia asuntoja omistavien yhteisöjen ohjaus ja valvonta

- Asumisen ja asuntomarkkinoiden tietopalvelut

Hallitus on päättänyt vähentää valtion tukemaa asuntotuotantoa. Vuonna 2026 korkotukilainavaltuudet pienenevät reiluun miljardiin ja vuodelle 2027 valtuuksia on suunniteltu 0,5 miljardia, jolla rakennettaisiin Suomeen n. 2000 tuettua asuntoa. Vuonna 2024 aloitettiin yli 8000 ARA-asunnon (nykyisin Varke-asunto) rakentaminen, joten pudotus asuntojen määrään on suuri. Seudullisena tavoitteena kaupunkiseudulla on rakentaa kohtuuhintaista asumista 25 % koko asuntotuotantotavoitteesta. Tällä MAL-sopimuskaudella (2024–2027) kokonaisasuntotuotantotavoite on 13400 asuntoa, josta kohtuuhintaisen asumisen osuus on 3350 asuntoa. Korkotukivaltuuksien laskiessa neljännekseen viime vuosista, tavoitteen mukaisen kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrän saavuttaminen on haastavaa. Kuntakonsernien omistamien vuokrataloyhtiöiden ja niiden vapaarahoitteisen asuntotuotannon osuus nousee merkittävään rooliin.

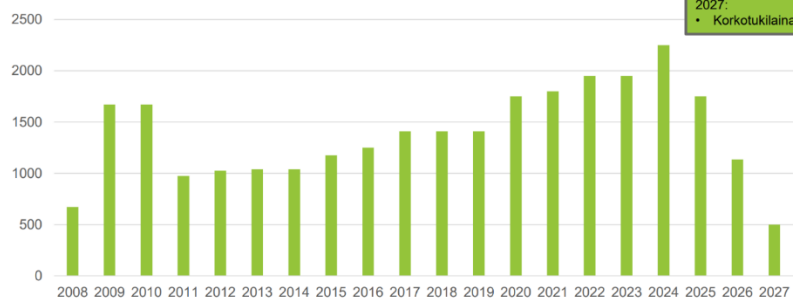
Tampereen kaupunkiseudulla asuu paljon pienituloisia. Kelan perustointitulotuen asumismenon enimmäisvuokran alittavia asuntoja on seudulla niukasti, varsinkin tarpeeksi edullisista perheasunnoista on pulaa.



Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus
Centrallen för statligt stött bostadsbyggande

Korkotukilainavaltuuksien kehitys, milj. euroa



Budjettiehdotus 2026:

- Korkotukilainat 1,35 Mrd €
- takauslainat 300 M€
- investointiavustus 15 M€

Budjettriihen päätös 2027:

- Korkotukilainat 500M€

Varken mukaan valtion tukemassa asuntotuotannossa kiinnitetään jatkossa erityisesti huomiota pitkäaikaiseen kysyntään ja vuokratason asettumiseen alueen markkinavuokratason alapuolelle. Tuen jakamisessa priorisoidaan pääkaupunkiseutuja ja muita MAL-sopimusseutuja. Erityisryhmien asumisen hankkeissa investointiavustuksia myönnetään lähinnä vammaisten ja pitkäaikaisasunnottomien asuntohankkeisiin.

Kohtuuhintainen asuminen -termiä on yleisesti käytetty synonyymina valtion tukemalle asuntotuotannolle (riippumatta siitä, kuinka kohtuuhintaista se on ollut). Kohtuuhintaisesta asuntotuotannosta puhuttaessa, olisi syytä erottaa, puhutaanko sosiaalisesta asuntotuotannosta, joka on tarkoitettu kaikista heikompiosaisille ja jossa vuokra menee ns.

KELA-rajoihin (mm. kaikki erityisasuminen), vaiko omakustanneperusteisesta vuokra-asuntotuotannosta, joka alittaa alueen markkinahinnan mutta ei mahdollista kaikkein pienituloisimpien asumista.

Rahoitus hyvillä lainaehdoilla (pitkä laina-aika ja korkea lainoitusaste) on olennainen tekijä kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle. Varken korotuen merkitys on ollut monelle toimijalle suuri. Myös Kuntarahoitus on vastannut suuresta osasta kohtuuhintaisen asuntotuotannon rahoitusta. Kuntarahoitus voi rahoittaa myös vapaarahoitteisia hankkeita, jos niille saadaan kunnan takaus.

Kunnan ja vuokrataloyhtiöiden yhteistyölle nähdään tarvetta. Kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa kohtuuhintaisen ja sosiaalisen asuntotuotannon edellytykset toivotaan huomioitavaksi jo asemakaavasuunnittelun alkuvaiheesta alkaen mm. pysäköintiratkaisuissa. Tärkeää on myös, että kohtuuhintainen asuntotuotanto on riittävän laadukasta ja elinkaareltaan pitkäikäistä.

Uutta tapaamista vuokratalotoimijoiden kanssa suunnitellaan syksyille 2026. Yhteistyötä tarvitaan kohtuuhintaisen asumisen aikaansaamiseksi.

Asuntopäällikkö Kummila selostaa asiaa kokouksessa.

41 § KAUPUNKISEUDUN KOULUMATKA- JA LIKKUMISKYSELY 2025

	Seutuhallitus 25.3.2026
Päätösehdotus.	Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää merkitä tiedoksi kaupunkiseudun koulumatka- ja liikkumiskyselyn tulokset.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Käsittelyvaiheet.	Sivistyspalvelujen työryhmä 23.1., kuntajohtajakokous 13.2., seutuhallitus 25.3.
Liitteet.	Koulumatka- ja liikkumiskyselyn tulokset
Perustelut.	Hyvinvointipäällikkö Nordling

Taustaa

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä tilasi Tampereen kaupunkiseudun koulumatka- ja liikkumiskyselyn tulosten visualisoinnin ja vertailun edellisten kyselyjen tuloksiin sekä analyysin MDI:ltä (osa of FCG:tä). Kysely koskee vuoden 2025 tuloksia, joissa on vertailussa mukana vuosien 2018 ja 2021 tulokset. Kysely on koskenut ala- ja yläkoulua sekä lukiota. Työn tulokset on koottu Power BI-työkaluun sekä erilliseen ppt-tiivistelmään, joka tulee kuntien käyttöön.

Kyselyn tulokset tiivistetysti

Vuoden 2025 kyselyyn vastasi noin 21 500 perusopetus- ja lukioikäistä lasta ja nuorta. Vastaajista 49 % oli alakoululaisia, 34 % yläkoululaisia ja 17 % toisen asteen opiskelijoita.

Ala- ja yläkoululaisista suurimmalla osalla oli yhdensuuntaisen koulumatkan pituus 1–3 kilometriä ja toisen asteen opiskelijoilla 6–10 kilometriä. Ala- ja yläkoululaiset kulkevat kouluun pääosin kävellen tai pyörällä ja toisen asteen opiskelijat käyttävät joukkoliikennettä.

Tulosten perusteella alakouluissa kuljetaan koulumatkat pääasiassa lihasvoimin, mutta yläkouluun tai lukioon siirryttäessä lihasvoimin tehtyjen koulumatkojen osuus vähenee. Joukkoliikennettä, mopoja ja henkilöautoja siirrytään käyttämään ikäryhmän vaihtuessa eikä niinkään matkan pidetessä. Koulumatkojen taittaminen muuttuu talvisin erityisesti matkan pidetessä sekä kehyskunnissa. Tampereella jokaisella luokka-asteella lyhyemmät koulumatkat useimmiten kävellään ja talvisin siirrytään käyttämään enemmän joukkoliikennettä.

Alle 3 kilometrin koulumatkojen *kulkemista lihasvoimin rajoittaa* keväisin ja syksyisin alakoulussa vaaralliset tienlitykset, vilkas autoliikenne ja koulureitin turvattomuus. Ilkivalta tai varastaminen nähtiin rajoittavana tekijänä 4.–6. luokilla ja yläkoulussa. Tämän lisäksi yläkoulussa ja lukiossa huono sää, viitseliäisyyden puute ja pukeutuminen nousivat merkittävimpien rajoitteiden joukkoon. Rajoitteista, joiden nähtiin estävän lihasvoimin liikkuminen kokonaan, oli alakoulussa useimmiten haluttomuus käyttää pyöräilykypärää, yläkoulussa ja lukiossa viitseliäisyyden puute. Talvisin kaikissa ikäryhmissä koulureitin huono ylläpito ja huono sää koettiin lihasvoimin liikkumista rajoittavana tekijänä.

Koettu turvallisuuden tunne kävellen tai pyöräillen on parantunut kaikissa kunnissa ja kaikilla luokka-asteilla. Erityisesti kehitystä parempaan suuntaan on tapahtunut alakoulussa sekä lukiossa. Turvattomimmaksi koettu liikkumismuoto kouluun oli kaikilla luokka-asteilla potkulauta tai sähköpotkulauta.

Vastaajista suurimman osan mukaan (59 %) välitunnit vietetään pääsääntöisin ulkona. 76 % vastaajista kokee, että koulupihalla voi liikkua monipuolisesti. *Koulupihan kehittämiseen* liittyen pihalle toivottiin lisää leikki- ja kiipeilytelineitä sekä pallopetiä ja pelikenttiä. Alakoulussa toivottiin leikkeihin kannustavia mahdollisuuksia, yläkoulussa peleihin kannustavia liikuntamahdollisuuksia ja toisella asteella urheiluun kannustavia liikuntamahdollisuuksia.

Kouluajan ulkopuolella lähiympäristössä liikuttiin pääosin kotipihalla tai kaverin pihalla. Vapaa-ajan harrastuksia tarkasteltaessa 9 prosentilla vastaajista ei ollut vapaa-ajan harrastuksia. Osuus kasvoi korkeammalle luokka-asteelle mentäessä. Yhdensuuntaisen harrastusmatkan pituus oli suurimmalla osalla vastaajista kaikilla luokka-asteilla 1–3 kilometriä. Vapaa-ajan harrastuksiin kuljettiin ala- ja yläkoulussa pääosin henkilöautolla ja toisella asteella kävellen, pyöräillen, joukkoliikenteellä sekä henkilöautolla.

Kuntayhtymä tilasi tulosten hyödyntämiseksi MDI:ltä PBI-raportin, jossa tiedot löytyvät kuntakohtaisesti. Raporttia on tarkoitus kehittää kuntayhtymän omana työnä siten, että tarvittavat tiedot on mahdollista saada koulukohtaisesti.

Aineistoa on täydennetty koulumatkakyytien kuntakohtaisille myöntämisperiaatteilla ja kustannuksilla, jotka nousivat esiin esiteltäessä asia kuntajohtajille. Lasten ja nuorten aktiivisuus koulumatkojen kulkemiseen lihasvoimin ei sinänsä vaikuta kunnille syntyviin koulumatkakustannuksiin, koska kunnilla on selkeästi määritellyt kriteerit maksuttomille koulukyydeille.

Seutuhallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 4.3. ja päätti jättää asian pöydälle.

42 § SEUTULIIKEOHJELMAN TOIMEENPANO

	Seutuhallitus 25.3.2026
Päätösehdotus.	Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää merkitä tiedoksi seutuliikeohjelman tavoitteiden toteutumisen vuonna 2025.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Käsittelyvaiheet.	Sivistyspalvelujen työryhmä 23.1., kuntajohtajakokous 13.2.
Liitteet. Tiedoksi.	Seutuliikeohjelman toimenpiteet 2025
Perustelut.	Hyvinvointipäällikkö Nordling

Taustaa

Seutuliikeohjelmatyö toteutettiin vuosina 2018–2022 yhteistyössä kuntayhtymän, kuntien sekä UKK-instituutin kanssa. Seutuhallitus hyväksyi Tampereen kaupunkiseudun Seutuliikeohjelman kokouksessaan 22.2.2023.

Seutuliikeohjelman keskeisin tavoite on *vähentää paikallaanoloa ja lisätä arkiliikettä* (mm. kävely ja pyöräily) seudun kunnissa. Kohderyhmiksi tunnistettiin yläkoulujen oppilaat, toisen asteen opiskelijat (käytännössä lukiolaiset) sekä aikuisväestö.

Seutuliikeohjelman valmistelussa laskettiin liikkumattomuuden kustannukset kullekin kunnalle sekä kaupunkiseudulle yhteensä lähes 100M€ (suorat ja epäsuorat kustannukset vuonna 2022)

Toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2025

Vuonna 2025 Seutuliikeohjelman toimenpiteitä edistettiin kaikissa kohderyhmissä.

Yläkoululaisten liikkumisen edistäminen

Yläkoululaisten liikkumisen edistämisen toimenpiteiden valikoimiseksi koottiin tietoa Move! -tuloksista sekä TEA-viisarista. Tiedon pohjalta sivistyspalvelutyöryhmä päätti käynnistää seuraavat toimenpiteet:

1. Liikunnallisen elämäntavan toteutuksen kirjaaminen lukuvuosisuunnitelmaan
2. Yksiköiden säännöllinen itsearviointi ja kehittäminen (Liikkuva koulu, itsearviointi)

3. Move! -mittausten tavoitteellinen hyödyntäminen (Miten vähän liikkuvat ja heikossa kunnossa olevat oppilaat tunnistetaan ja miten heitä tuetaan yksilöllisesti?)
4. Opetushenkilöstön koulutuksen vahvistaminen (mm. toiminnallisuus ja tauottaminen, liikkeen lisäämiseen eri oppiaineissa)
5. Jokainen kunta nimeää ”Liikkuva koulu” -vastuuhenkilön

Lukiolaisten liikkumisen edistäminen

Kuntayhtymä teki vuodelle 2025 sopimuksen Hämeen Liikunta ja Urheilu (HLU) ry:n kanssa lukiolaisten liikkumisen edistämiseksi. Liikkuva lukiolainen -verkosto oli keskeinen käytännön toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen osalta. Liikkuva lukiolainen -verkostoon kuuluu opiskelija- ja opettajajäsen kaikista lukiosta sekä Tredun kaksoistutkintolinjalta.

Nuorten ideoima ja osin toteuttama darts-kiertue toteutettiin kevään aikana 12 lukion voimin. Kiertue toteutettiin ”avaimet käteen” periaatteella, jolloin lukioiden osallistuminen oli helppoa.

Kaikki kehyskuntien lukiot sekä 81 % Tampereen lukiosta on rekisteröityneenä *Liikkuva opiskelu* -ohjelmaan. Ohjelman kautta toteutettavan kyselyn avulla on saatavilla tietoa lukioiden liikkumisen edistämisen toimenpiteistä.

Liikuntaneuvonnan polun rakentaminen on käynnistynyt. Jatkossa on yhä tarvetta yhteistyön tiivistämiselle hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi liikuntaneuvonnan markkinointia tulee tehostaa.

Opettajille on ollut tarjolla koulutusta, joka kannustaa opettajia ja opiskelijoita lisäämään liikettä ja tauottamista opiskelupäiviin keskittymiskyvyn, hyvinvoinnin ja oppimisen parantamiseksi. Koulutuksia järjestettiin kymmenen kertaa.

Lisäksi HLU on hankkinut lisää liikuntavälineitä, joita lukiot ovat voineet lainata. Lainaaminen on ollut hyvin aktiivista. HLU on myös tehnyt yhteistyöt seudullisen kehittäjäopiskelija -toiminnan kanssa.

Aikuisten liikkumisen edistäminen

Kaupunkiseudun vapaa-aikatyöryhmä valitsi keskeisimmäksi kohderyhmäksi työikäisen väestön, sillä senioreille ja erityisryhmille on olemassa kohdennettuja liikuntapalveluja.

Keskeisimmäksi tavoitteeksi nimettiin erilaiset seudulliset viestintäkampanjat olemassa olevista palveluista. Viestinnän oheen oli tarkoitus järjestää liikkumiseen kannustavia haastekampanjoita. Tavoitteen

toteuttaminen siirtyi 2026 vuoteen viestintäresursseihin liittyvien haasteiden vuoksi.

Kaikki kirjatut toimenpiteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Jatkossa liikkumisen edistämistyössä voidaan hyödyntää syksyllä 2025 toteutetun Koulumatka- ja liikkumiskyselyn tuloksia.

Asian käsittely siirrettiin seutuhallituksen kokouksesta 4.3. tähän kokoukseen.

43 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT**Seutuhallitus 25.3.2026**

Päätösehdotus.

Seutuhallituksen puheenjohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi, ettei seutujohtaja ole tehnyt päätöksiä ajalla 25.2.-17.3.2026

Päätös.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Käsittelyvaiheet.

Liitteet.

Koonti seutujohtajan päätöksistä.

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tamperenseutu.fi

Perustelut:

Hallintopäällikkö Palosaari

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

44 § EDELLISEN KOKOUKSEN TOIMEENPANO

Seutuhallituksen edellisen kokouksen 4.3.2026 toimeenpano

ASIA	TOIMEENPANO
Seutustrategian valmistelu	Valmistelua jatkettu seutuhallituksen ohjauksen mukaisesti, asian käsittely jatkuu tässä kokouksessa.
Varhaiskasvatuksen palvelusetelitoiminnan kehittäminen ja seudullisen sääntökirjan päivittäminen	Yksityisen varhaiskasvatuksen seudullisen sääntökirjan päivitys seudullisten toimenpidesuosittelujen pohjalta on käynnissä.
Kaupunkiseudun koulumatka- ja liikkumiskysely 2025	Jätettiin pöydälle.
Seutuliikehjelman toimeenpano	Asian käsittely siirrettiin tähän kokoukseen.
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän tilinpäätös vuodelta 2025	Tilinpäätös on tilintarkastettavana ja tarkastuslautakunnan käsiteltävänä.
Seutujohtajan tavoitteet 2025 ja 2026	Seutujohtajan tavoitteet hyväksyttiin.

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 25.3.2026

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

merkitä asiat tiedoksi.

Päätös.

Lisätietoja.

Hallintopäällikkö Saija Palosaari
puh. 044 423 5389, saija.l.palosaari@tampereenseutu.fi

45 § SEURAAVAT KOKOUKSET

Vuoden 2026 kokoukset keskiviikkoisin klo 9-11, kokouksen jälkeen yhteinen lounasmahdollisuus.

29.4. Yhteiskokous kuntajohtajakokouksen kanssa Tampere-talo
Aiheina mm.

- seutustrategia
- MA5-seurannan 2025 hyväksyntä

3.6. Frenckell Auditorio (HUOM! muuttunut kokousajankohta)

17.6. Frenckell Auditorio

Syyskauden kokoukset

26.8., 30.9., 28.10., 25.11. (Kangasala), 16.12.

Seutuyhteistyön 20-vuotis juhluvuoden Seutupäivän vastaanotto **Pirkkalassa 4.6.2026 klo 18-21**

46 § MUUT JA TIEDOKSIANNETTAVAT ASIAT

Anne-Mari Jussila palasi kokoukseen klo 11.10 asian käsittelyn aikana.

- Seudun lähijunaexcu 28.4. klo 16.00-21.00, kutsu liitteenä ja ilmoittautuminen [Seudun lähijunaexcu](#)
- Kuntajohtajakokouksen muistio 13.2.
- Väestö- ja työllisyyskatsaukset 02/2026 [Väestö- ja työllisyyskatsaukset - Tampereenseutu](#)

47 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.13.

MUUTOKSENHAKUOHJE KOSKEE PYKÄLIÄ § 32, § 33, § 34, § 35, § 36, § 37, § 38, § 39, § 40, § 41, § 42, § 43, § 44, §45, § 46, § 47

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.